

15 Δεκεμβρίου 2015

Η αγιότητα του γέροντος Σωφρονίου (Κώστας Νούσης, Θεολόγος - Φιλολόγος)

[/ Πεμπτουσία](#)

Η αγιότητα του γέροντος Σωφρονίου του Έσσεξ (+1993)

Το παρόν γράφεται εξ αφορμής της πρόσφατης ανοίκειας και βλάσφημης επίθεσης προς το πρόσωπο του οσίου γέροντος δια χειλέων και γραφίδος Ελλαδίτη κληρικού, η οποία εκτιμούμε πως δικαίως θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ανάρμοστη και άκρως αθεολόγητη απέναντι στο πρόσωπο του αγίου Ρώσου ασκητή. Ίσως θα άξιζε να υπενθυμίσουμε στον εν λόγω κληρικό ότι έχει υποπέσει κατά συρροή στο αμάρτημα της βλασφημίας του Αγίου Πνεύματος, εφόσον τις θεοπτικές εμπειρίες του π. Σωφρονίου αποδίδει στον διάβολο (Μαρκ. 3: 28-30), ευχόμενοι εκ μέσης καρδιάς να τον φωτίσει ο Κύριος ώστε να αναγνωρίσει την αλήθεια των πραγμάτων.

Ποιος ήταν τελικά ο όσιος Σωφρόνιος; Μια τεράστια μορφή των ημερών, η οποία συνδύασε αγαστά θεωρία και πράξη, διδαχή και εφαρμογή στην ίδια του τη ζωή (Ματθ. 5: 19). Ένα ανήσυχο πνεύμα, το οποίο περιπλανήθηκε μέχρι και στους χώρους των ανατολικών θρησκειών, μέχρις ότου επιστρέψει με έντονη μετάνοια, ως ο άσωτος, στις Πατρικές αγκάλες, δηλαδή στην Ορθόδοξη Εκκλησία, στην πίστη των προγόνων του, την οποία τίμησε με το παραπάνω και έφτασε πολύ ψηλά, μέχρι την αγιότητα. Στο σημείο αυτό και μόνο παρενθετικά ας σημειώσουμε ότι η μάλλον επιπόλαια κριτική του Έλληνα ιερέα για τον γέροντα εντοπίζει εγκατάλειψη Θεού στην ενασχόληση του πατρός με τον ανατολικό μυστικισμό. Λησμονεί, φαίνεται, τα πλείστα όσα παραδείγματα Αγίων της Εκκλησίας, οι οποίοι έπεσαν σε συναφή αμαρτήματα άρνησης του Χριστού και στη συνέχεια όχι απλά μετανόησαν αδαμικώς, ως ο Σωφρόνιος, αλλά και μαρτύρησαν για το όνομα της

Αγίας Τριάδος.

Η χαρισματική προσωπικότητα του π. Σωφρονίου είναι κάτι σπάνιο για τις έσχατες διανυόμενες μέρες, διότι συνδύασε άριστα θεωρία και πράξη, θεολογικό συγγραφικό χάρισμα και θεοπτία. Είναι γεγονός ότι η εποχή μας κοσμήθηκε με τεράστιες ασκητικές μορφές, αλλά ελάχιστοι εμφάνισαν τη θαυμαστή τούτη σύζευξη, την οποία βλέπουμε σε μεγάλους Πατέρες της Εκκλησίας, όπως στον Γρηγόριο τον Θεολόγο, στον Παλαμά, στον Μέγα Βασίλειο κ.ά. Στην κοινή αυτή γραμμή της Παράδοσής μας κατατάσσεται και ο γέρων Σωφρόνιος, ένας νέος Πατήρ της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Θα έπρεπε ίσως, αν δεν αναλογιζόμασταν τον πνευματικό κίνδυνο που διατρέχει, να ευχαριστήσουμε τον Ελλαδίτη κληρικό, που με τις ατυχείς και ανυπόστατες αιτιάσεις του σε βάρος του Ρώσου ασκητή, μας δίνει την αφορμή να ασχοληθούμε, έστω και έτσι, με την αγιασμένη προσωπικότητα του Σωφρονίου. Πρόκειται τωόντι για μια εξαιρετική πνευματική φυσιογνωμία με μια σπάνια και πολυπρισματική χαρισματικότητα. Τα φυσικά του καλλιτεχνικά προσόντα - ζωγραφική και αγιογραφία - συνδυάστηκαν αργά με τα πνευματικά καλλιτεχνήματα της προσωπικής αγιοπνευματικής προκοπής του. Τέτοια συνάφεια συναντάμε, όχι τυχαία, σε πρόσωπα που προσέλαβαν στην Εκκλησία το προσωνύμιο της Θεολογίας (βλ. χαρακτηριστικά τον άγιο Γρηγόριο τον Ναζιανζηνό με το μεγάλο ποιητικό του τάλαντο).

Τα αθλήματα της μετάνοιας και της προσευχής τον οδήγησαν σε ύψη *θείας θεωρίας*. Άνετα ο γέρων Σωφρόνιος Σαχάρωφ θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ο νεότερος θεολόγος του ακτίστου Φωτός. Οι αυτοβιογραφικές περιγραφές των *θεοπτικών εμπειριών* του είναι βαθύτατες και συναρπαστικές. Είναι λίαν σημαντικό να υπογραμμίσουμε την αξία της μαρτυρίας του, καθόσον ο αγιορείτης πατέρας βίωσε και αντίστοιχες δαιμονικές «θεωρίες» στον χώρο του ανατολικού μυστικισμού.

Ένα ακόμη ιδιαίζον χαρακτηριστικό της θεολογίας του είναι η περί *υποστατικής αρχής* διδασκαλία του, μια πρωτότυπη ανάπτυξη της προσωποκεντρικής ορθόδοξης θεολογίας, μακριά από φιλοσοφικές υπαρξιστικές επιδράσεις και αλλοιώσεις. Ο πολυγραφότατος πατήρ κατέλιπε πληθώρα θεολογικών συγγραμμάτων, ανάμεσα στα οποία κορυφαία θέση κατέχουν «ο άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης» και το «Οψόμεθα τον Θεόν καθώς εστί» (εκδ. Μονής Τιμίου Προδρόμου στο Έσσεξ Αγγλίας).

Ο μαθητής του αγίου Σιλουανού γέροντας Σωφρόνιος ακολούθησε τα βήματα του πνευματικού πατέρα του και, στα νάματα της αθωνικής παράδοσης γαλουχηθείς,

έγινε ο πνευματικός οδηγός εκατοντάδων μοναχών και λαϊκών, καθώς και Κτήτωρ της Μονής Τιμίου Προδρόμου στην Αγγλία. Εκεί παρέδωσε το πνεύμα του στον Κύριο και ο τάφος του, σύμφωνα με μαρτυρίες, ήδη κατέστη πηγή θαυμάτων και ιαμάτων.

Εν ζωή συνδεόταν πνευματικά και με τον όσιο Πορφύριο τον Καυσοκαλυβίτη – τον οποίο και θαύμαζε – μια σχέση για την οποία παρατίθενται θαυμαστά περιστατικά υπερφυών συναντήσεών τους πέρα από τις δεσμεύσεις του τόπου και του χρόνου.[1] Ο όσιος Πορφύριος έχει καταγραφεί πως ανέφερε για τον π. Σωφρόνιο ότι είναι ο μεγαλύτερος θεολόγος του περασμένου αιώνα. Στη συνείδηση της Εκκλησίας ο Σωφρόνιος είναι ήδη Άγιος. Εκείνο που μένει είναι να αναγνωριστεί και επίσημα, για να εορτάζουμε πανηγυρικώς τη μνήμη του και να επικαλούμαστε εν εκκλησίαις τις πρεσβείες του προς τον Κύριο.

Είναι προφανές ότι ο όσιος γέροντας δεν έχει ανάγκη τη δική μας πενιχρή υπεράσπιση. Ωστόσο, δραττόμαστε της ευκαιρίας να ωφεληθούμε από το παράδειγμα και τη διδαχή εκείνου. Το πιο ιδανικό, επομένως, κλείσιμο του παρόντος θα ήταν η παράθεση ελάχιστων λόγων από τα πολυάριθμα γραπτά του νέου αυτού πατρός της Εκκλησίας: «η οδός προς τη Βασιλεία δεν είναι καθόλου ομαλή. Όταν η αγάπη του Χριστού αγγίξει την καρδιά του ανθρώπου, τότε το πνεύμα μας αρπάζεται από τη δύναμη της αγάπης Του. Ναι, με τη δύναμη της αγάπης που αγκαλιάζει όλη την κτίση, και ταυτόχρονα με την ιλαρότητά της. Όταν ο νους μας περάσει από τη ζωντανή εμπειρία της γνώσεως του Χριστού, που εμφανίζεται ως Φως όχι 'εκ του κόσμου τούτου', τότε όλες οι αντιδράσεις του ανθρώπου αλλάζουν σε κάθε εκδήλωση της ζωής του. Ο αναγεννημένος από το πνεύμα του Χριστού γίνεται μέχρι τέλους ευαίσθητος σε όλα τα καλά και τα κακά.

Τα τελευταία, ακόμη και στις ασαφείς μορφές τους, πληγώνουν την ψυχή του. Προσωπικά ο ίδιος θα πω ότι για περισσότερο από μισό αιώνα πάσχω έντονα από την εφιαλτική θέα των αδελφικών αλληλοσπαραγμών. Κατά καιρούς είμαι έτοιμος από τον πόνο να βρυχηθώ σαν άγριο θηρίο και αισθάνομαι σαν μικρό ζώο που το τραυμάτισε αυτοκίνητο. Σέρνομαι σαν το αδύναμο ζώο, σφαδάζοντας από τους πόνους, μακριά από τους δρόμους των ανθρώπων. Όταν όμως ο πόνος της καρδιάς μας αγγίζει τα όρια της φυσικής μας αντοχής, τότε η επίκληση του Ονόματος του Ιησού Χριστού φέρνει την *ειρήνη*, που συγκρατεί τον άνθρωπο στη ζωή».[2]

[1] http://amethystosbooks.blogspot.gr/2015/12/blog-post_21.html

[2] Αρχιμ. Σωφρονίου, *Το Μυστήριο της Χριστιανικής ζωής*, εκδ. Ι. Μ. Τιμίου Προδρόμου, Έσσεξ Αγγλίας 2011², σ. 417.